

Raadsvoorstel-advies

Aan:	de gemeenteraad	Van team:	
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Diepen	Adviseur:	Jeroen Daey Ouwens
Betrokken portefeuillehouder:	Wethouder Bais	E-mail:	j.ouwens@denhelder.nl
Classificatie:	Openbaar	Kenmerk:	0000137264
		Datum voorstel:	

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van de Toekomstvisie Energie

Publiekssamenvatting:

De Toekomstvisie Energie beschrijft bouwstenen en indicatoren die gezamenlijk het afwegingskader energie vormen. Bouwstenen zijn grootschalige technieken die (in potentie) essentieel zijn voor de toekomstige energievoorziening. Voorbeelden zijn grootschalige vergisting voor de productie van groen gas, batterijopslag, zonnevelden, warmtenetten, een kleine kernreactor (SMR), aanlanding en waterstofproductie. Indicatoren zijn onder andere energieproductie, werkgelegenheid, realisatietermijn en effecten op de leefomgeving. Het afwegingskader laat de gevolgen van bepaalde keuzes zien en is hoofdzakelijk bedoeld ter ondersteuning van de gemeentelijke besluitvorming de komende jaren. Aanvullend worden in de visie enkele transitiepaden (scenario's) uitgewerkt die mogelijke richtingen van de energietransitie van Den Helder schetsen. Pas na 2030 zal er duidelijkheid komen over de meest waarschijnlijke en wenselijke route richting energie- en klimaatneutraliteit.

Geadviseerd besluit:

Het college besluit de gemeenteraad voor te stellen de 'Toekomstvisie Energie' vast te stellen.

Aanleiding en context

Er is in en rond Den Helder een groot aantal energiegerelateerde initiatieven in voorbereiding. Zo heeft een aantal initiatiefnemers aangegeven geïnteresseerd te zijn in de realisatie van een kleine kernreactor (SMR). Eveneens zijn er ontwikkelaars die zich richten op grootschalige batterijopslag, de bouw van zonneparken en de realisatie van vergistingsinstallaties voor de productie van groen gas. Aanvullend is er sprake van mogelijke productie en distributie van waterstof(dragers), de winning en aanlanding van energie uit water (golfenergie, getijdenenergie en osmose) en de winning van energie uit de bodem (aardwarmte, warmtekoudeopslag) eventueel gekoppeld aan collectieve warmtedistributie. Ten slotte is Den Helder vanuit landelijke ontwikkelingen ook een mogelijke locatie voor de grootschalige aanlanding van elektriciteit en waterstof vanuit wind op zee.

Al deze initiatieven tezamen leiden tot een ruimtebeslag dat in potentie kan oplopen tot meer dan 120 hectare. Binnen de gemeentegrenzen is een dergelijke hoeveelheid land niet (zomaar) vrijelijk beschikbaar en zeker niet als er ook rekening wordt gehouden met andere thema's als wonen, werken, de haven, defensie, recreatie en natuurontwikkeling die als gevolg van te verwachten uitbreiding ook leiden tot een ontwikkeling van het ruimtebeslag. Dit betekent dat er nu keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van de diverse bouwstenen die essentieel zijn voor de toekomstige energievoorziening.

Het afwegingskader laat de gevolgen van bepaalde keuzes zien en is hoofdzakelijk bedoeld ter ondersteuning van de gemeentelijke besluitvorming de komende jaren.

Doelen en resultaten

De Toekomstvisie Energie beschrijft achtereenvolgens:

- De status van de energietransitie van Den Helder (en regio)
- De toekomstige vraag naar en aanbod van energie
- Het afwegingskader energie met bouwstenen & indicatoren
- Transitie scenario's met varianten.

Kaders en omstandigheden

Het Coalitieakkoord vermeldt dat de gemeente de komende jaren voor grote duurzaamheidsvraagstukken staat. Zo heeft de gemeente als doel om in 2030 de CO₂-uitstoot met 60% te verminderen en om in 2040 geheel energieneutraal te zijn. Voorts wordt vermeld dat de landelijke overheid niet alleen tot oplossingen kan komen in de opgave van de energietransitie. Ten slotte wordt vermeld dat de komende jaren wordt ingezet op het onderzoeken van de haalbaarheid van verscheidene technieken om alternatieve energie op te wekken.

Op 12 februari 2024 heeft de raad het Programma Duurzaamheid vastgesteld. Onderdeel van het programma is het opstellen van een Toekomstvisie Energie voor Den Helder. Begin juni is de startnotitie Toekomstvisie Energie vastgesteld. De visie moet onder meer duidelijkheid geven over de toekomstige vraag naar en aanbod van koolstofarme en duurzame energie en de meest wenselijke bouwstenen (technieken) voor de toekomstige energievoorziening.

In mei 2024 is de Regionale Energie Strategie 2.0 vastgesteld. De RES 2.0 heeft als doelstelling om wijzigingen door te voeren in de zoekgebieden. Voor de gemeente Den Helder zijn er geen wijzigingen opgenomen. De regionale bijdrage aan het bod van Noord-Holland Noord van 2,3 terawattuur (TWh) is onveranderd gebleven.

Op 9 september 2024 is een beeldvormende avond over de Toekomstvisie georganiseerd. Aansluitend is een enquête verstuurd naar de gemeenteraad om de standpunten ten aanzien van enkele uitgangspunten en indicatoren in de visie te inventariseren. De resultaten van de enquête zijn opgenomen in de bijlage en verwerkt in de Toekomstvisie Energie.

Argumenten en alternatieven

Indien de gemeenteraad niet instemt met de Toekomstvisie Energie kan de (feitelijke) informatie in de visie niet worden meegenomen in de onderbouwing van besluitvorming over aankomende projecten. Denk hierbij aan de vergistingsinstallaties, grootschalige batterijen, het warmtenet, waterstofproductie, Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) en de Small Modular Reactor (SMR). Denk ook aan besluitvorming ten aanzien van de Regionale Energie Strategie (RES) en het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) van de provincie Noord-Holland.

Ten slotte worden eventuele benodigde aanpassingen in de Omgevingsvisie en -verordening van de gemeente Den Helder dan mogelijk niet tijdig geborgd.

Het niet vaststellen van de Toekomstvisie Energie door de gemeenteraad kan daarmee leiden tot vertraagde vergunningverlening voor wenselijke projecten of de bouw van onwenselijke projecten, of de bouw van wenselijke projecten op een onwenselijke locatie.

Duurzaamheid

De Toekomstvisie Energie maakt onderdeel uit van de energietransitie binnen het Programma Duurzaamheid 2024-2027.

Bestuurlijke vernieuwing

Bestuurlijke vernieuwing is niet van toepassing.

Financiële consequenties

Het instemmen met de Toekomstvisie Energie heeft geen financiële gevolgen.

Uitvoering en Planning

Na vaststelling van de Toekomstvisie Energie door de gemeenteraad kunnen toekomstige energiegerelateerde vraagstukken en ontwikkelingen aan het afwegingskader worden getoetst. Voorbeelden van (aankomende) beleidsstukken zijn de Kadernota Zonneparken, de Regionale Energie Strategie (RES), de gemeentelijke Omgevingsverordening en het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).

Enkele mogelijke op handen zijnde projecten zijn de vergistingsinstallatie van Nature Energy, grootschalige batterijen van onder meer Anesco, ABO en Ecorus, het warmtenet, Symphony Wave Power (SWP) en elektrolyse gedreven waterstofproductie (o.a. Statkraft).

Communicatie

Na vaststelling wordt de samenvatting Toekomstvisie Energie in de vorm van een 'Infographic' op de website van de gemeente Den Helder geplaatst. Aanvullend wordt de samenvatting gedeeld met belanghebbenden als de provincie Noord-Holland, het waterschap Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de netbeheerders Liander en TenneT, het samenwerkingsverband energie Kop van Noord-Holland (SOK), de Regionale Energie Strategie (RES), Port of Den Helder en dergelijke.